

3,4,5 Απριλίου 1998

Διαρκές Συνεδρίου του Συνασπισμού για τη Συνθήκη του Αμστερνταμ

ΝΑΙ ΣΤΗΝ ΑΔΙΑΚΟΠΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗΣ

Εισηγητής: Μιχάλης Παπαγιαννάκης

Η σύγχρονη ευρωπαϊκή αριστερά δεν είναι απλώς “παρούσα”, αλλά δύναμη δρώσα για μεταρρυθμίσεις και αλλαγές, για μίαν Ευρώπη της δημοκρατίας, της κοινωνικής αλληλεγγύης και της οικολογικής εγρήγορσης, πολιτικά ενωμένη και δυναμικά παρούσα στον κόσμο.

1. ΑΠΟ ΤΟ ΜΑΑΣΤΡΙΧΤ ΣΤΟ ΑΜΣΤΕΡΝΤΑΜ

Μέσα στο 1998 η χώρα μας θα πρέπει να αποφασίσει αν θα επικυρώσει τη Συνθήκη του Αμστερνταμ που αναθεώρησε ορισμένες πλευρές της προηγούμενης Συνθήκης του Μάαστριχτ. Αυτή η τελευταία είχε συνταχθεί μέσα σε πολιτικές και γεωπολιτικές συγκυρίες ιδιαίτερα κρίσιμες: πτώση του ανατολικού συνασπισμού και αυξημένες ανησυχίες για τις επιπτώσεις της στην ασφάλεια και τη συνοχή της Ευρώπης, παράλληλη κυριαρχία του νεοφιλελευθερισμού στο επίπεδο της ιδεολογίας αλλά και των Κυβερνήσεων, όξυνση της οικονομικής και κοινωνικής κρίσης και της ανεργίας σε όλη την ήπειρο. Η Συνθήκη πάντως προέκυψε από ένα συμβιβασμό ανάμεσα στις δυνάμεις του φιλελευθερισμού και της χαλαρής ένωσης από τη μια μεριά και, από την άλλη, τις δυνάμεις της κοινωνικής και πολιτικής αριστεράς και της εμβάθυνσης της ευρωπαϊκής ενοποίησης. Προέβλεπε τη συνέχιση της πορείας της ευρωπαϊκής ενοποίησης δίνοντας όμως το κύριο βάρος στη νομισματική ενοποίηση που θα οδηγούσε μεταξύ άλλων και σε ένα κοινό ευρωπαϊκό νόμισμα, το οποίο στη συνέχεια αποκλήθηκε Ευρω. Η μεγάλη πλειοψηφία της ευρωπαϊκής αριστεράς, και ο ΣΥΝ, είχε τότε εγκρίνει (με ένα “κριτικό ναι”) το σημαντικό αυτό βήμα και τον συνολικό συμβιβασμό, επισημαίνοντας ότι η συνολική σύλληψη είχε πάντως βασικά ελαττώματα : έκανε άτολμα και ανεπαρκή βήματα προς την πολιτική ενοποίηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ίσως γι αυτό επικεντρωνόταν υπερβολικά στις νομισματικές πτυχές της ενοποίησης ,ενώ υποτιμούσε τις πτυχές της γενικότερης κοινής οικονομικής πολιτικής. Επιπλέον άφηνε εκτός κοινής πολιτικής την κοινωνική πολιτική και την πάλη κατά της ανεργίας, όπως και σημαντικά θέματα της πολιτικής για την προστασία του περιβάλλοντος και την “αειφόρο” ανάπτυξη. Συνοπτικά είχε τότε ειπωθεί ότι οι δυνάμεις της κοινωνικής και πολιτικής αριστεράς θα έπρεπε να δράσουν σε όλα τα επίπεδα για να πετύχουν σημαντικά βήματα προς την κατεύθυνση της κάλυψης των “ελλειμμάτων” της ευρωπαϊκής ενοποίησης : έλλειμμα δημοκρατίας, έλλειμμα κοινωνικής συνοχής και αλληλεγγύης, έλλειμμα οικολογικής εγρήγορσης. Και πράγματι έτσι έδρασαν, τόσο σε κάθε χώρα χωριστά όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο, σε συνθήκες αρκετά αρνητικών πολιτικών συσχετισμών .

2. Η ΣΥΓΚΥΡΙΑ ΚΑΙ Η ΝΕΑ ΣΥΝΘΗΚΗ

Η Συνθήκη του Αμστερνταμ, που προήλθε από την Διακυβερνητική Διάσκεψη για την αναθεώρηση της Συνθήκης του Μάαστριχτ, ελπίζοταν ότι θα έδινε ικανοποιητικές απαντήσεις στα πιό πάνω ερωτήματα, πολύ περισσότερο μάλιστα που τα οξυνόμενα κοινωνικά, αναπτυξιακά και περιβαλλοντικά προβλήματα της Ευρώπης τίθενται πιά σε κλίμακα που υπερβαίνει τα επιμέρους κράτη και απαιτούν χειρισμό και λύσεις που μόνο “περισσότερη Ευρώπη” μπορεί, υπό προϋποθέσεις, να παραγάγει. Σημαντικές ελπίδες γέννησαν εξάλλου οι αλλαγές πολιτικών συσχετισμών που επήλθαν σε μια σειρά χωρών μελών της Ε.Ε. τον τελευταίο χρόνο πριν από την κατάληξη των διαπραγματεύσεων στο Αμστερνταμ, αλλάζοντας σημαντικά, έστω και καταρχήν και έστω την τελευταία στιγμή, συσχετισμούς και πολιτική συγκυρία. Τελικά στη νέα Συνθήκη συνθέτονται μέσα σε μίαν ακόμα ρευστή πολιτική κατάσταση (πιθανές αλλαγές και στον πολιτικό χάρτη της Γερμανίας...) :

- όσα είχαν κληροδοτηθεί από την έως τότε εξέλιξη της ευρωπαϊκής ενοποίησης,

- ο βαθμός ωρίμανσης των εθνικών κρατών μελών της Ε.Ε. σε σχέση με την ανάγκη οικοδόμησης υπερεθνικών δομών εξουσίας και των αντίστοιχων λειτουργιών,
- η πίεση των κοινωνικών δυνάμεων στην Ευρώπη και των νέων πολιτικών αντιλήψεων των νέων Κυβερνήσεων που ήλθαν στο προσκήνιο.

3. ΟΙ ΝΕΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΠΟΥ ΕΦΕΡΕ

Η Συνθήκη του Αμστερνταμ :

- επιβεβαιώνει την πορεία προς το κοινό νόμισμα και που πολλές , όχι μόνο κερδοσκοπικές , δυνάμεις αμφισβητούσαν σε αγορές και χρηματιστήρια. Η ανάδειξη του Ευρω σε διεθνές και ισχυρό νόμισμα θεωρείται πιά γεγονός που, μετά και από την τυπική είσοδο του στην ευρωπαϊκή και παγκόσμια οικονομία, θα τείνει να αλλάξει συσχετισμούς και τάσεις που ως τώρα ήταν σε απόλυτη εξάρτηση από το δολάριο. Το Ευρω σύντομα θα είναι σε ίση μοίρα με το δολάριο το διεθνές νόμισμα συναλλαγών και κυκλοφορίας των κεφαλαίων. Η επίδραση του στον πληθωρισμό και τα επιτόκια κρίνεται γενικά θετική και σταθεροποιητική, με σημαντικές συνέπειες στους προσανατολισμούς των επενδύσεων προς την Ευρώπη και τις συνακόλουθες επιπτώσεις στην απασχόληση.
- Η Συνθήκη προωθεί αποσπασματικά και όχι ιδιαίτερα τολμηρά προς την πολιτική ενοποίηση, η οποία πάντως δεν περιορίζεται σε ζητήματα λήψης αποφάσεων με πλειοψηφία , που είναι το τελικό στάδιο της γενικότερης θεσμικής και πολιτικής συναίνεσης, αμοιβαίων δεσμεύσεων και γενικού χαρακτήρα αντικειμενικών εγγυήσεων. Στο επίπεδο των θεσμών αναγνωρίζει ωστόσο νέες και σημαντικές εξουσίες στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο : αναγνωρίζεται το δικαίωμα συναπόφασης στη μεγάλη πλειονότητα των περιπτώσεων, απλοποιούνται οι διαδικασίες, απαιτείται πλέον η σύμφωνη γνώμη του για την εκλογή του προέδρου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Ο αυτόνομος ρόλος της τελευταίας και το δικαίωμα της για πρωτοβουλία προτάσεων κατοχυρώνεται. Αρχές διαφάνειας προωθούνται για όλα τα όργανα και για το Συμβούλιο Υπουργών στην νομοθετική πτυχή της λειτουργίας του. Κυρίως ολοκληρώνει το θεσμικό πλαίσιο της Ένωσης σχετικά με την αναγνώριση και προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου και του πολίτη, την απαγόρευση κάθε μορφής διακρίσεων, ιδιαίτερα δε ανάμεσα στα φύλα. Σημαντικός είναι επίσης, σχετικά με όλα αυτά τα ζητήματα, και ο ρόλος του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου. Οι ρυθμίσεις της Συνθήκης του Σένγκεν ενσωματώνονται στην κοινοτική πολιτική και επομένως και στην αρμοδιότητα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου.
- Χάρη στους νέους πολιτικούς συσχετισμούς η Συνθήκη αναγνωρίζει την κοινωνική πολιτική και την πάλη κατά της ανεργίας ως πολιτικές της Ένωσης, κάτι που μόλις λίγους μήνες εθεωρείτο αιρετικό και ανέφικτο. Εισάγονται στη Συνθήκη νέες διατάξεις ή και ολόκληρα κεφάλαια που καθιστούν τμήμα της κοινοτικής πολιτικής τον Κοινωνικό Χάρτη για τα δικαιώματα των εργαζομένων , την κοινωνική πολιτική και την απασχόληση. Οι νέες διατάξεις οδήγησαν σε ειδική συνάντηση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στο Λουξεμβούργο όπου για πρώτη φορά συζητήθηκε συγκεκριμένα η πολιτική για την απασχόληση και πάρθηκαν οι πρώτες αποφάσεις. Τα κράτη μέλη δεσμεύονται να καταρτίσουν συντονισμένα εθνικά σχέδια για την απασχόληση με συγκεκριμένους στόχους για διάφορες κατηγορίες ανέργων. Ειδική Επιτροπή Απασχόλησης παρακολουθεί τις πολιτικές, ενώ το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο αποκτά τη δυνατότητα να κάνει δημόσιες συστάσεις προς τα κράτη μέλη.
- Επίσης στο Λουξεμβούργο άρχισε να υλοποιείται και μια άλλη σημαντική αλλαγή στην οικοδόμηση της νομισματικής ενοποίησης. Με πρόταση και πίεση της γαλλικής Κυβέρνησης και άλλων, αποφασίστηκε η σύσταση του λεγόμενου Ευρω-Χ, δηλαδή συμβουλίου Υπουργών που θα ασχολείται με την οικονομική πολιτική των χωρών

που θα μετέχουν στο κοινό νόμισμα, κάτι που η γαλλική αριστερά είχε επιδιώξει για να δημιουργηθεί ο πυρήνας μιας "οικονομικής Κυβέρνησης" της Ευρώπης. Αυτή η εξέλιξη θέτει απέναντι στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα ένα πολιτικό όργανο το οποίο δεν περιορίζεται στις αυστηρά νομισματικές πολιτικές, αλλά θα μπορεί να επεκτείνεται σε θέματα γενικότερης οικονομικής πολιτικής όπως τα φορολογικά και άλλα. Πρόκειται επομένως για την απαρχή εξισορρόπησης της μονόπλευρα νομισματικής πολιτικής : η ΟΝΕ, Οικονομική και Νομισματική Ένωση μπορεί να ανταποκρίνεται καλύτερα στον τίτλο της, να είναι δηλαδή και νομισματική και οικονομική.

- Ως προς τα ζητήματα της περιβαλλοντικής πολιτικής, η Συνθήκη τα αναβαθμίζει τοποθετώντας την " αειφορία" ανάμεσα στις βασικές αρχές και τους στόχους της ευρωπαϊκής ενοποίησης και βελτιώνοντας σημαντικά τα άρθρα της Συνθήκης ως προς το περιεχόμενο και ως προς τις διαδικασίες. Η προστασία του περιβάλλοντος θα πρέπει εις το εξής να αποτελεί πτυχή όλων των πολιτικών της Ένωσης σε όλους τους τομείς, γεωργία, τουρισμός, μεταφορές, κλπ. Υπό αυστηρούς όρους αναγνωρίζεται πάντως το δικαίωμα των χωρών μελών να υιοθετούν αυστηρότερα πρότυπα και διατάξεις ως προς την περιβαλλοντική πολιτική. Ενισχύονται επίσης σημαντικά οι διατάξεις για την πολιτική της Ένωσης στους τομείς της δημόσιας υγείας και της προστασίας του καταναλωτή.

4. ΟΙ ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ ΚΑΙ ΟΙ ΕΛΛΕΙΨΕΙΣ ΤΗΣ ΣΥΝΘΗΚΗΣ

Στη συνολική αξιολόγηση της Συνθήκης πρέπει σαφώς να συνεκτιμηθούν και οι παραλείψεις της και οι καθυστερήσεις της. Δεν προβλέπει ρητά μια πορεία προς την ομοσπονδιακή συγκρότηση της Ε.Ε.(διαμόρφωση υπερεθνικών νομοθετικών, εκτελεστικών και δικαστικών οργάνων, συνταγματικά κατοχυρωμένες σχέσεις μεταξύ τους καθώς και ανάμεσα σε αυτά και τα εθνικά όργανα εξουσίας, ομοσπονδιακός προϋπολογισμός ανεξάρτητος από τις παραχωρήσεις των κρατών, διπλή πολιτική νομιμοποίηση από τα κράτη και από τους λαούς...). Δεν προχωράει στη συγκρότηση μιας ολοκληρωμένης κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας, παρά τις θετικές αναφορές στις σχέσεις με την Δυτικοευρωπαϊκή Ένωση, στα κοινά σύνορα της Ε.Ε. και την πολιτική αλληλεγγύη των μελών της. Κοινοτικοποιεί τη Συνθήκη του Σένγκεν , αλλά θέτει προθεσμία πέντε ετών για αυτήν την ένταξη. Δεν δίνει στην εφαρμογή της κοινωνικής πολιτικής και της πολιτικής για την απασχόληση την ίδια αυστηρότητα που δίνει στην εφαρμογή της νομισματικής και οικονομικής πολιτικής. Ο ρόλος της Επιτροπής Απασχόλησης είναι συμβουλευτικός. Δεν επεκτείνει την πολιτική της προστασίας του περιβάλλοντος σε όλους τους τομείς όπου αυτή δοκιμάζεται (π.χ. στην πολιτική γής...) ούτε επιβάλλει σε όλες τις περιπτώσεις την αρχή της πλειοψηφίας, πράγμα που επιτρέπει σε μια χώρα να εμποδίζει την ανάπτυξη της.

5. Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΤΑΣΗ: ΕΣΩΣΤΡΕΦΕΙΑ ΚΑΙ "ΧΑΜΗΛΟΙ ΤΟΝΟΙ"

Η ελληνική κυβέρνηση από την αρχή των διαδικασιών της αναθεώρησης διαμόρφωσε ένα σύνολο θέσεων και διαπραγματευτικών πρωτοβουλιών σε χαμηλούς τόνους και με περιορισμένες φιλοδοξίες, είχε περισσότερο μια κλασική διπλωματική παρά πολιτική ανάλυση και προσέγγιση του συνολικού ζητήματος. Συχνά οι θέσεις της φάνηκαν να επηρεάζονται από τα απομεινάρια παλιών αντιλήψεων για τις σχέσεις της Ελλάδας με την Ευρώπη, όπου αυτή δεύτερη θεωρείται κάτι το άλλο από το οποίο διεκδικούνται απλώς χρηματοδοτήσεις ή δευτερεύουσες πολιτικές επιδιώξεις και μάλιστα υπό εσωστρεφείς δικαιολογίες και όχι από θέσεις αρχής ότι ως ισότιμο μέλος της κοινής πορείας η Ελλάδα προτείνει λύσεις επωφελείς για το σύνολο και επομένως και για την ίδια.

Δεν αξιολόγησε με πληρότητα και ακρίβεια τις αλλαγές των πολιτικών συσχετισμών σε διάφορες χώρες μέλη και στη συνέχεια στο σύνολο της Ένωσης. Γι αυτό και υιοθέτησε συγκρατημένη στάση ή και αποχή όταν αναδείχθηκαν οι αντιπαραθέσεις μέσα και γύρω από τις εργασίες της Διακυβερνητικής σχετικά τα ζητήματα της κοινωνικής πολιτικής , το 35ωρο κλπ.

Πέρα από τις θέσεις αρχής που παρουσίασε δεν έδωσε ιδιαίτερη έμφαση στα ζητήματα της διεύρυνσης της Ένωσης προς τις χώρες της Ν.Α.Ευρώπης. Επικεντρώθηκε σε επιμέρους ζητήματα, των οποίων η αξία δεν αμφισβητείται, όπως οι αναφορές στα εξωτερικά σύνορα της Ένωσης ή οι ειδικές ρυθμίσεις της Συνθήκης για τα νησιά, αλλά φάνηκε απουσία από τα γενικότερα θεσμικά και πολιτικά ζητήματα. Χαρακτηριστική είναι η απουσία της από την ομάδα χωρών που έθεσαν το ζήτημα της νέας αναθεώρησης της Συνθήκης πριν από την πρώτη διεύρυνση της Ε.Ε. , παρά την θεμιτή της ανησυχία να κατοχυρώσει με κάθε κόστος την έναρξη των ενταξιακών διαπραγματεύσεων με την Κύπρο.

Είναι επίσης φανερό ότι η μη ένταξη της Ελλάδας στην ΟΝΕ από την αρχή, ήδη από τον Μάιο του 1998, είναι ένα αρνητικό γεγονός που προκαλεί και παρεπόμενες ανησυχίες σχετικά με την πορεία της ελληνικής οικονομίας αλλά και γενικότερα. Τα τελευταία οικονομικά στοιχεία που δείχνουν την ελληνική οικονομία σε απόσταση αναπνοής από την σύγκλιση με τα κριτήρια της ΟΝΕ δείχνουν και το μέγεθος των ευθυνών Κυβερνήσεων και πολιτικών δυνάμεων που καθυστέρησαν ή δεν έδωσαν την απαραίτητα έμφαση και συνεκτικότητα στις πολιτικές εξυγίανσης και εκσυγχρονισμού που θα επέτρεπαν στην Ελλάδα να είναι μέλος της ΟΝΕ από την πρώτη μέρα. Η ελπίδα ότι η πρώτη φάση της ΟΝΕ θα διαρκέσει ενιαία έως το 2002 και ότι επομένως η Ελλάδα θα μπορέσει να ενταχθεί ισότιμα σε αυτήν κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου είναι μεν βάσιμη, εξαρτάται πάντως και από τις ρυθμίσεις που θα επιτευχθούν για τις σχέσεις των χωρών που θα μπουν αμέσως και εκείνων που θα προσέλθουν αργότερα και έως το 2002 και που θα αφορούν τις ισοτιμίες, τη στήριξη των νομισμάτων, τον τρόπο αξιολόγησης της σύγκλισης με τα κριτήρια της ΟΝΕ. Αυτή διαπίστωση αναδεικνύει και τα νέα ζητήματα με τα οποία θα πρέπει να αναμετρηθεί η χώρα μας και η Κυβέρνηση και με βάση τα οποία θα κριθεί ή ήδη κρίνεται πολιτικά. Είναι αδιανόητο να μείνει η Ελλάδα εντός ΕΕ και εκτός ΟΝΕ, μian ιδιότυπη και πολλαπλώς επικίνδυνη κατάσταση “εντός, εκτός και επί τα αυτά” σε σχέση με τις ευρωπαϊκές εξελίξεις.

6. ΤΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΗΣ ΣΥΝΘΗΚΗΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΠΡΟΟΠΤΙΚΩΝ

Με δεδομένα όλα αυτά, για την χώρα μας και για την αριστερά , στην Ελλάδα και γενικά στην Ευρώπη, το καίριο ζήτημα δεν είναι αυτή καθαυτή η Συνθήκη του Αμστερνταμ ούτε οι μετέπειτα εξελίξεις στο Λουξεμβούργο (απασχόληση, Συμβούλιο για την ΟΝΕ...) οι οποίες έτσι κι αλλιώς δίνουν νέα χαρακτηριστικά στη Συνθήκη και ανοίγουν δρόμους και μέτωπα για πολιτική δράση και κοινωνική παρέμβαση των δυνάμεων που επιδιώκουν μian Ευρώπη πιο αλληλέγγυα και πιο ισχυρή. Από τις ίδιες τις προβλέψεις της Συνθήκης, και νέα αναθεώρηση της, κυρίως ως προς τα θεσμικά ζητήματα της Ένωσης, θα αρχίσει αμέσως μετά την προσχώρηση των πέντε πρώτων νέων χωρών μελών. Ήδη μάλιστα, τρεις χώρες μέλη (Ιταλία, Γαλλία, Βέλγιο) έχουν ζητήσει επίσης να γίνει αυτή η αναθεώρηση πριν από την τελική ένταξη του πρώτου νέου μέλους. Παράλληλα και στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και σε σημαντικά τμήματα της κοινής γνώμης κερδίζει έδαφος η ιδέα ότι εξαντλήθηκε πια η μέθοδος αναθεώρησης των Συνθηκών και ευρωπαϊκής ενοποίησης μέσω Διακυβερνητικών Διασκέψεων και ότι απαιτούνται διαδικασίες συντακτικού χαρακτήρα όπου τον κύριο ρόλο θα κληθούν να παίξουν το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, τα εθνικά Κοινοβούλια και ιδίως οι πολίτες.

Το καίριο ζήτημα, σε αυτές τις προοπτικές, είναι αν υπάρχουν ή όχι δυνατότητες να προωθηθούν σε όλα τα επίπεδα και σε όλα τα μέτωπα πολιτικές που να μεταρρυθμίζουν συνεχώς και όλο πιο ισχυρά την δομή και λειτουργία της Ένωσης προς τη κατεύθυνση της πολιτικής ενοποίησης σε ομοσπονδιακή μορφή, της δημοκρατίας και της αναβάθμισης του ρόλου της κοινωνίας των πολιτών, της κοινωνικής αλληλεγγύης και συνοχής, της πάλης για την πλήρη απασχόληση, της οικολογικής υπευθυνότητας. Οι εξελίξεις λίγο πριν και αμέσως μετά την υπογραφή της Συνθήκης του Αμστερνταμ αποδεικνύουν ότι οι αλλαγές πολιτικών συσχετισμών υπέρ των ευρύτερων δυνάμεων της αριστεράς , του εκσυγχρονισμού και της οικολογίας μπορούν να επιφέρουν σημαντικές αλλαγές και μεταρρυθμίσεις στην πορεία της ευρωπαϊκής ενοποίησης προς κατευθύνσεις που και ο Συνασπισμός αγωνίζεται να ανοίξει και στην Ελλάδα και στην Ευρώπη γενικότερα. Επιπλέον οι πρόσφατες εξελίξεις στην πορεία προς την ΟΝΕ διέψευσαν πανηγυρικά όλες εκείνες τις αναλύσεις και προφητείες που διαβεβαίωναν για το “αδιέξοδο” του εγχειρήματος. Και αυτές οι εξελίξεις μόλις ξεκίνησαν, ενώ οι προοπτικές που συνεπάγονται είναι υπό διαμόρφωση. Κρίνονται δε θετικά από τη

συντριπτική πλειοψηφία των πολιτικών και των κοινωνικών δυνάμεων της αριστεράς που δραστηριοποιούνται σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Πολλά άλλα σημαντικά ζητήματα τίθενται και θα τίθενται στο μέλλον, πολλά θα διακυβεύονται και στη νέα αυτή περίοδο. Οι προτάσεις που οδηγούν σε θέσεις άρνησης ή αποχής από την πορεία της συγκεκριμένης ευρωπαϊκής ενοποίησης αγνοούν τις αλλαγές της συγκυρίας και τις δυνατότητες να συνεχιστούν προς ακόμα θετικότερες κατευθύνσεις. Όταν, ορθώς, ο ΣΥΝ έδινε την έγκριση του στο Μάαστριχτ, μέσα σε ιδιαίτερα αρνητικές συγκυρίες για την αριστερά, θα ήταν ανακόλουθο και πολιτικά σόλοικο να δηλώνει αναχωρητής στις νέες σαφώς βελτιωμένες συγκυρίες, και μάλιστα να προτείνει και στην χώρα μας να κάνει το ίδιο! Ιδίως όταν με την έως τώρα πορεία της πέτυχε και τις ιδιαίτερα ευνοϊκές ρυθμίσεις του Λουξεμβούργου στα ελληνοτουρκικά (άλλο αν ερμηνεύθηκαν στενά και περιοριστικά έως τώρα) ή ακόμη την καμπή στο Κυπριακό με την προσεχή έναρξη των ενταξιακών διαπραγματεύσεων Ε.Ε. –Κύπρου, στην οποία Κύπρο θα ήταν τουλάχιστον κωμικοτραγικό να δηλώσουμε ότι τώρα εμείς απέχουμε ! Ο ΣΥΝ, από την ιστορία του και από τις έως τώρα επιλογές, πρωτοβουλίες, και δράση του βρίσκεται οργανικά ενταγμένος στον χώρο από τον οποίο προήλθαν οι προσπάθειες και οι πρώτες επιτυχίες στην πορεία της ευρωπαϊκής ενοποίησης. Είναι αλληλέγγυος με τις επιδιώξεις και τις προσδοκίες της “πληθυντικής”, πολιτικής και κοινωνικής αριστεράς, των πράσινων, των φεντεραλιστών, των ποικίλων κινημάτων των πολιτών που έδειξαν ότι η ευρωπαϊσμοδοξία, ο απομονωτισμός, οι εθνικιστικές αναδιπλώσεις, μπορούν να υποχωρήσουν, ότι είναι δυνατό και μέσα στις δύσκολες συνθήκες και προσαρμογές που επιβάλλει η διεθνοποίηση να ξαναπάρει τα δικαιώματα της η πολιτική, η έκφραση της κοινωνίας πέρα από τον οικονομισμό και την ιδιωτέυση. Είναι με αυτούς που θέλουν και μπορούν να αλλάζουν τους δυσμενείς συσχετισμούς και ελπίζουν να συνεχίσουν να τους αλλάζουν. Είναι δύναμη όχι απλώς παρούσα αλλά δρώσα μέσα στις συγκεκριμένες συνθήκες, με συγκεκριμένες αναλύσεις και εκτιμήσεις, με συγκεκριμένες επιλογές. Και αυτή τη στιγμή, με τις δεδομένες συνθήκες και με τις συγκεκριμένες προοπτικές η επιλογή του είναι μια νηφάλια και πάντα κριτική αξιολόγηση της Συνθήκης του Αμστερνταμ και της πολιτικής συγκυρίας της Ευρώπης που οδηγεί σε ένα νηφάλιο, αισιόδοξο και κριτικό “ναί” στη συζήτηση για την επικύρωση της.